

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Рикон 10. II. пом.
Кonto почт. шк. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає
від 11—12 год. передпол.
Рухомістю не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в київ 450 зл.
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750
ал., Швейцарії 5 шв. фр.,
Чехословаччині 30 ч. к. Руму-
нії 150 лей, Болгарії 750
ал., Австрії 750 ал., Захід-
ноєвропейській 1 дол.

**В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.**
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

За об'єднання української території.

Українська територія Курщини й Вороніжчини повинна
бути об'єднана з Радянською Україною.

Недавно подавали ми, що українське населення в межах Східної Росії, але поза межами Радянської України, виносить 6 мільйонів 500 тисяч голів. Та це число далеко не повне. Велика частина того населення не лише живе компактною масою, але й на областях, що сусідують з Радянською Україною.

Піднесена українським радянським урядом справа приєднання коч декільох з тих областей до Радянської України йде дуже черепашкою через упорний спротив Москви.

Щоб мати хоч приблизне поняття про розселення Українців поза межами теперішньої Радянської України на сході, треба звернутися до національної статистики 1897 р., хоч вона, по свідомству всіх українських статистиків, що розроблювали її дані, також зменшувала фактичне число Українців.

Почнемо з сусідніх з Україною губерній Курської, Вороніжської і Донської Области, яких південно-західні частини становлять далішій частині української національної території, яка ще досі лишається в складі Росії.

В Курській губ. перепис 1897 р. нарахував 528,778 Українців, що становило 22 проц. всього населення губернії. В поодиноких повітах України становили: в Грайворонському — 58 проц., Путівльському — 52 проц., Ново-Оскільському — 51 проц., Суджанському — 47,9 проц., Корочанському — 34,3 проц., Рильському — 31 проц., Білгородському — 21,2 проц. По обчисленням проф. С. Рудницького українська етнографічна територія Курської губ. обнімає простір 18,000 кв. кл., з загальним числом населення в 1914 р. до 1 мільйон 300,000, в тім поверх 700,000 Українців, або 55,1 проц.

В Вороніжській губ. перепис 1897 р. нарахував 915,883 Українців, що становило 36,2 проц. населення цієї губ. В поодиноких повітах України становили: в Острогозькому — 90,3 проц., Богучарському — 31,8 проц., Бірючському — 70,2 проц., Залізьському — 51,6 проц., Павловському — 42 проц., Коротаєвському — 17 проц., Бобровському — 17 проц., Ново-Харківському — 16 проц. По обчисленням проф. Рудницького українська етнографічна територія Вороніжської губ. обнімає простір 31,200 кв. кл., з населенням до 1,700,000, в тім поверх 1,300,000 Українців, або 77,1 проц.

В Донській області перепис 1897 р. нарахував 719,655 Українців, що становило 28,1 проц. населення цієї області. В поодиноких округах України становили: в Таганрогському — 61,7 проц., Донецькому — 38,9 проц., Ростовському — 33,6 проц. (на селі), без Ростова і Макіївщини — 52 проц., Сальському — 31 проц. (при 38 при. Калінінці), Черкаському — 23 проц. (на селі). В решті округів України також становили значний відсоток від 7 до 11 проц. обчисленнями проф. Рудниць-

кого мінімальна українська етнографічна територія на області Донського Війська обнімає простір 46,000 кв. кл., з населенням до 1,700,000, в тім 975,000 Українців, або 57,3 проц. Коли до Українців зачислити низових донських козаків, як не роблять деякі етнографи і географи, між иншим також Росіяне (Гл. статтю в словнику Брокгауза про Донську Область), то українська національна територія на Області Донського Війська буде обнімати 85,007 кв. кл. простору, з населенням 2,831,000, в тім 2,180,000 Українців, або 76,9 проц., а на Москві прийде всього 16,2 проц.

Область Війська Донського є тепер скасована, від неї одірвано три північно-східні округи (Другий Донський, Усть-Медведицький і Харківський, з найменшим числом Українців) і прилучено до новоутвореної Царицинської губ. Таганрогський і частина Черкаського округів були прилучені до Донецької губ. України, тепер їх відірвано назад, а колишню Область Війська Донського, без згаданих трьох північно-східних округів, влучено до новоутвореного Північно-Кавказського Краю, себ-то влучено в одну адміністративну одиницю з Кубанню, Ставропольщиною, Терщиною і численними автономними республіками кавказських народів, на північній східній східній частині.

З розглянутої тут української території, поділимо зараз на бо-ї території на області Донщини, як зв'язані з українським Передкавказ'ям. Щодо території в межах курської і вороніжської губ., то вона разом становить приблизно 50,000 кв. кл., з населенням до три мільйонів, в тім до 2 мільйонів, або 66 проц. Наскільки йде про абсолютне число українського населення то воно тепер є значно вище. Але в данім випадку діло не в абсолютному числі, а в тім, що українське населення на просторі рівній деяким малим європейським державам, становить дві третини людності і замість бути давно вже прилучено до України, далі лишається в межах Росії, збільшуючи її територію і населення, зменшуючи удільну вагу українського народу і його держави в союзі радянських держав під оглядом політичним і економічним, не говорячи вже про те, що даліше підлягає денационалізаційним впливам російської культури.

Ще за часів Центральної Ради, в цілому ряді місцевостей Курщини і Вороніжчини Українці заклали свою волю про прилучення до України. За большевицького режиму тяга курських і вороніжських Українців до єдності зі своїм національним плем'ям сплинула. Білшовики, борючись проти „національно-буржуазного“ самовизначення України, не могли очевидно брати в рахунок прояви волі українського населення в напрямку національної України. А „самоопределяюча“ Україна в межах, в яких її заклали, зовсім не думала про до-

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

в справах

земельної реформи

відбудеться у Львові в салі „народнього дому“

в дні 11. жовтня (неділя) ч. р.
в год. 12. в полудне.

народня організація.

круглення нац. території українського народу.

Чому? Може тому, що населення не домагається? Певно, гої жади серед населення тих двох околиць губерній, що були слабо втягнені в сферу загально-українського національного життя, великої національної активності. Тут потрібний вплив в бажанім напрямі з боку більш активної частини національної території, якою є територія Радянської України, в цього впливу майже зовсім не видно.

Та мимо того, все ж і тепер українське населення Курщини і Вороніжчини від часу до часу піднімає голос про єдність з рештою українського народу. Ось радянські часописи друкують телеграму „Ратау“ з Харкова, що до секретаря ВУЦВК. Буценка явилася делегація селян

ЧЕТВЕР, ДНІ 22. ЖОВТНЯ 1926 р.
Сала Музичного Тов-а ім. Лисенка

КОНЦЕРТ

Дарія ЛЕВИЦЬКА — сопран
Катря МАНДИЧЕВСЬКА — скрипка.
Оля МАНДИЧЕВСЬКА — фортепіано.
Лехід на цілі кооперативи
„Український Театр“ у Львові.

с. Корняків курської губ. і просила, щоб „їхню волость“ приєднати до України, або дати їм землю в м. літопольській і бердянській округах! Буценко мав пообіщати депутата, що буде порушено перед Москвою клопотання про приєднання курської губ. до України.

Ця вістка своїм змістом найкраще характеризує ступінь національної свідомості коронівських селян. Поза межі „їхньої волости“ вона ще не вийшла. Але примітно констатувати, що у Буценки національна думка сягає даліше. Видно, що в Харкові все ж щось думають у справі прилучення українських частин Курщини і Вороніжчини до України, тільки мабуть Москва на це не годиться.

Льокарно.

Вкрадений пакт. — Виїмки тексту із нарад. — Спростування і заяви. — Чи песимізм?

При самім вступі до наради у Льокарно, зустріла всіх рідка несподіванка, — примина для всіх журналістів, неприємна для всіх дипломатів. Виявилось, що зазоро бережливий текст гарат, пакту попав у непокликані руки, руки журналістів, хто зна, чи не найнебезпечніших нині з європейських, бо італійських фашистів. Ріжний погляд у справі гарантійного пакту між такими союзниками як Франція та Бельгія, вже перейшли до публічного відома через фашистський пресу і, ясно було, що нові реверсії підуть за ними.

Дипломати замовчали. У до-бі, коли лунає загрозливо „геть з тасомою дипломатією!“ досить ніяково було боронити святості тайних розмов, — та ще дивніше виглядали заходи перед офіційним представником італійського уряду,

щоби цей переказ своїх недискретних земляків — журналістів що не личить друкувати вкрадені папери в поважних урядових органах. Аргументи були інші: дипломатам лежала на серцю доля міжнародного порозуміння, яке ось-ось може зродитись у Льокарно. Скінчилося на тім, що італійські редактори обіцяли вдовольнитись публікацією тільки виїмків з переказаних актів.

Про хід наради преса знає та-кож тільки фрагменти. Організатори конференції, немов би передбачуючи небезпеку з боку місцевої преси, рішили розмовляти без свідків. Французький міністр подбав, щоби навіть місця за столами мали характер безоглядної рівності, а англійський зазначив у промові, що наради повинні визна-чуватись товариською свободою.

Red. czaa „Dilo“ Pr. 730/25. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej Sąd okręgowy karny jak Trybunał pracy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo“ Nr. 221 (10.609) z dnia 4. października 1925 r. w artykule pod tytułem: 1) „Za porozumieniem między nami“ i w artykule pod tytułem: 2) „W sprawie paktu między nami“ zawiera wiadomości, które są niezgodne z prawdą i mogą być szkodliwe dla państwa polskiego. W tym celu sądzi, że należy nakazać wydanie z tego czasopisma 10.000 egzemplarzy, które zostaną zniszczone. W tym celu sądzi, że należy nakazać wydanie z tego czasopisma 10.000 egzemplarzy, które zostaną zniszczone. W tym celu sądzi, że należy nakazać wydanie z tego czasopisma 10.000 egzemplarzy, które zostaną zniszczone.

w tytule tablicy II-giej w ustępie między innymi następującymi słowami: (jak pod I), a) w ustępie między słowami prof. Zdzisław Ładziwicz... a) Pored rozważań... b) w ustępie między słowami... c) w ustępie między słowami... d) w ustępie między słowami... e) w ustępie między słowami... f) w ustępie między słowami... g) w ustępie między słowami... h) w ustępie między słowami... i) w ustępie między słowami... j) w ustępie między słowami... k) w ustępie między słowami... l) w ustępie między słowami... m) w ustępie między słowami... n) w ustępie między słowami... o) w ustępie między słowami... p) w ustępie między słowami... q) w ustępie między słowami... r) w ustępie między słowami... s) w ustępie między słowami... t) w ustępie między słowami... u) w ustępie między słowami... v) w ustępie między słowami... w) w ustępie między słowami... x) w ustępie między słowami... y) w ustępie między słowami... z) w ustępie między słowami... aa) w ustępie między słowami... ab) w ustępie między słowami... ac) w ustępie między słowami... ad) w ustępie między słowami... ae) w ustępie między słowami... af) w ustępie między słowami... ag) w ustępie między słowami... ah) w ustępie między słowami... ai) w ustępie między słowami... aj) w ustępie między słowami... ak) w ustępie między słowami... al) w ustępie między słowami... am) w ustępie między słowami... an) w ustępie między słowami... ao) w ustępie między słowami... ap) w ustępie między słowami... aq) w ustępie między słowami... ar) w ustępie między słowami... as) w ustępie między słowami... at) w ustępie między słowami... au) w ustępie między słowami... av) w ustępie między słowami... aw) w ustępie między słowami... ax) w ustępie między słowami... ay) w ustępie między słowami... az) w ustępie między słowami... ba) w ustępie między słowami... bb) w ustępie między słowami... bc) w ustępie między słowami... bd) w ustępie między słowami... be) w ustępie między słowami... bf) w ustępie między słowami... bg) w ustępie między słowami... bh) w ustępie między słowami... bi) w ustępie między słowami... bj) w ustępie między słowami... bk) w ustępie między słowami... bl) w ustępie między słowami... bm) w ustępie między słowami... bn) w ustępie między słowami... bo) w ustępie między słowami... bp) w ustępie między słowami... bq) w ustępie między słowami... br) w ustępie między słowami... bs) w ustępie między słowami... bt) w ustępie między słowami... bu) w ustępie między słowami... bv) w ustępie między słowami... bw) w ustępie między słowami... bx) w ustępie między słowami... by) w ustępie między słowami... bz) w ustępie między słowami... ca) w ustępie między słowami... cb) w ustępie między słowami... cc) w ustępie między słowami... cd) w ustępie między słowami... ce) w ustępie między słowami... cf) w ustępie między słowami... cg) w ustępie między słowami... ch) w ustępie między słowami... ci) w ustępie między słowami... cj) w ustępie między słowami... ck) w ustępie między słowami... cl) w ustępie między słowami... cm) w ustępie między słowami... cn) w ustępie między słowami... co) w ustępie między słowami... cp) w ustępie między słowami... cq) w ustępie między słowami... cr) w ustępie między słowami... cs) w ustępie między słowami... ct) w ustępie między słowami... cu) w ustępie między słowami... cv) w ustępie między słowami... cw) w ustępie między słowami... cx) w ustępie między słowami... cy) w ustępie między słowami... cz) w ustępie między słowami... da) w ustępie między słowami... db) w ustępie między słowami... dc) w ustępie między słowami... dd) w ustępie między słowami... de) w ustępie między słowami... df) w ustępie między słowami... dg) w ustępie między słowami... dh) w ustępie między słowami... di) w ustępie między słowami... dj) w ustępie między słowami... dk) w ustępie między słowami... dl) w ustępie między słowami... dm) w ustępie między słowami... dn) w ustępie między słowami... do) w ustępie między słowami... dp) w ustępie między słowami... dq) w ustępie między słowami... dr) w ustępie między słowami... ds) w ustępie między słowami... dt) w ustępie między słowami... du) w ustępie między słowami... dv) w ustępie między słowami... dw) w ustępie między słowami... dx) w ustępie między słowami... dy) w ustępie między słowami... dz) w ustępie między słowami... ea) w ustępie między słowami... eb) w ustępie między słowami... ec) w ustępie między słowami... ed) w ustępie między słowami... ee) w ustępie między słowami... ef) w ustępie między słowami... eg) w ustępie między słowami... eh) w ustępie między słowami... ei) w ustępie między słowami... ej) w ustępie między słowami... ek) w ustępie między słowami... el) w ustępie między słowami... em) w ustępie między słowami... en) w ustępie między słowami... eo) w ustępie między słowami... ep) w ustępie między słowami... eq) w ustępie między słowami... er) w ustępie między słowami... es) w ustępie między słowami... et) w ustępie między słowami... eu) w ustępie między słowami... ev) w ustępie między słowami... ew) w ustępie między słowami... ex) w ustępie między słowami... ey) w ustępie między słowami... ez) w ustępie między słowami... fa) w ustępie między słowami... fb) w ustępie między słowami... fc) w ustępie między słowami... fd) w ustępie między słowami... fe) w ustępie między słowami... ff) w ustępie między słowami... fg) w ustępie między słowami... fh) w ustępie między słowami... fi) w ustępie między słowami... fj) w ustępie między słowami... fk) w ustępie między słowami... fl) w ustępie między słowami... fm) w ustępie między słowami... fn) w ustępie między słowami... fo) w ustępie między słowami... fp) w ustępie między słowami... fq) w ustępie między słowami... fr) w ustępie między słowami... fs) w ustępie między słowami... ft) w ustępie między słowami... fu) w ustępie między słowami... fv) w ustępie między słowami... fw) w ustępie między słowami... fx) w ustępie między słowami... fy) w ustępie między słowami... fz) w ustępie między słowami... ga) w ustępie między słowami... gb) w ustępie między słowami... gc) w ustępie między słowami... gd) w ustępie między słowami... ge) w ustępie między słowami... gf) w ustępie między słowami... gh) w ustępie między słowami... gi) w ustępie między słowami... gj) w ustępie między słowami... gk) w ustępie między słowami... gl) w ustępie między słowami... gm) w ustępie między słowami... gn) w ustępie między słowami... go) w ustępie między słowami... gp) w ustępie między słowami... gq) w ustępie między słowami... gr) w ustępie między słowami... gs) w ustępie między słowami... gt) w ustępie między słowami... gu) w ustępie między słowami... gv) w ustępie między słowami... gw) w ustępie między słowami... gx) w ustępie między słowami... gy) w ustępie między słowami... gz) w ustępie między słowami... ha) w ustępie między słowami... hb) w ustępie między słowami... hc) w ustępie między słowami... hd) w ustępie między słowami... he) w ustępie między słowami... hf) w ustępie między słowami... hg) w ustępie między słowami... hi) w ustępie między słowami... hj) w ustępie między słowami... hk) w ustępie między słowami... hl) w ustępie między słowami... hm) w ustępie między słowami... hn) w ustępie między słowami... ho) w ustępie między słowami... hp) w ustępie między słowami... hq) w ustępie między słowami... hr) w ustępie między słowami... hs) w ustępie między słowami... ht) w ustępie między słowami... hu) w ustępie między słowami... hv) w ustępie między słowami... hw) w ustępie między słowami... hx) w ustępie między słowami... hy) w ustępie między słowami... hz) w ustępie między słowami... ia) w ustępie między słowami... ib) w ustępie między słowami... ic) w ustępie między słowami... id) w ustępie między słowami... ie) w ustępie między słowami... if) w ustępie między słowami... ig) w ustępie między słowami... ih) w ustępie między słowami... ii) w ustępie między słowami... ij) w ustępie między słowami... ik) w ustępie między słowami... il) w ustępie między słowami... im) w ustępie między słowami... in) w ustępie między słowami... io) w ustępie między słowami... ip) w ustępie między słowami... iq) w ustępie między słowami... ir) w ustępie między słowami... is) w ustępie między słowami... it) w ustępie między słowami... iu) w ustępie między słowami... iv) w ustępie między słowami... iw) w ustępie między słowami... ix) w ustępie między słowami... iy) w ustępie między słowami... iz) w ustępie między słowami... ja) w ustępie między słowami... jb) w ustępie między słowami... jc) w ustępie między słowami... jd) w ustępie między słowami... je) w ustępie między słowami... jf) w ustępie między słowami... jg) w ustępie między słowami... jh) w ustępie między słowami... ji) w ustępie między słowami... jj) w ustępie między słowami... jk) w ustępie między słowami... jl) w ustępie między słowami... jm) w ustępie między słowami... jn) w ustępie między słowami... jo) w ustępie między słowami... jp) w ustępie między słowami... jq) w ustępie między słowami... jr) w ustępie między słowami... js) w ustępie między słowami... jt) w ustępie między słowami... ju) w ustępie między słowami... jv) w ustępie między słowami... jw) w ustępie między słowami... jx) w ustępie między słowami... jy) w ustępie między słowami... jz) w ustępie między słowami... ka) w ustępie między słowami... kb) w ustępie między słowami... kc) w ustępie między słowami... kd) w ustępie między słowami... ke) w ustępie między słowami... kf) w ustępie między słowami... kg) w ustępie między słowami... kh) w ustępie między słowami... ki) w ustępie między słowami... kj) w ustępie między słowami... kl) w ustępie między słowami... km) w ustępie między słowami... kn) w ustępie między słowami... ko) w ustępie między słowami... kp) w ustępie między słowami... kq) w ustępie między słowami... kr) w ustępie między słowami... ks) w ustępie między słowami... kt) w ustępie między słowami... ku) w ustępie między słowami... kv) w ustępie między słowami... kw) w ustępie między słowami... kx) w ustępie między słowami... ky) w ustępie między słowami... kz) w ustępie między słowami... la) w ustępie między słowami... lb) w ustępie między słowami... lc) w ustępie między słowami... ld) w ustępie między słowami... le) w ustępie między słowami... lf) w ustępie między słowami... lg) w ustępie między słowami... lh) w ustępie między słowami... li) w ustępie między słowami... lj) w ustępie między słowami... lk) w ustępie między słowami... ll) w ustępie między słowami... lm) w ustępie między słowami... ln) w ustępie między słowami... lo) w ustępie między słowami... lp) w ustępie między słowami... lq) w ustępie między słowami... lr) w ustępie między słowami... ls) w ustępie między słowami... lt) w ustępie między słowami... lu) w ustępie między słowami... lv) w ustępie między słowami... lw) w ustępie między słowami... lx) w ustępie między słowami... ly) w ustępie między słowami... lz) w ustępie między słowami... ma) w ustępie między słowami... mb) w ustępie między słowami... mc) w ustępie między słowami... md) w ustępie między słowami... me) w ustępie między słowami... mf) w ustępie między słowami... mg) w ustępie między słowami... mh) w ustępie między słowami... mi) w ustępie między słowami... mj) w ustępie między słowami... mk) w ustępie między słowami... ml) w ustępie między słowami... mn) w ustępie między słowami... mo) w ustępie między słowami... mp) w ustępie między słowami... mq) w ustępie między słowami... mr) w ustępie między słowami... ms) w ustępie między słowami... mt) w ustępie między słowami... mu) w ustępie między słowami... mv) w ustępie między słowami... mw) w ustępie między słowami... mx) w ustępie między słowami... my) w ustępie między słowami... mz) w ustępie między słowami... na) w ustępie między słowami... nb) w ustępie między słowami... nc) w ustępie między słowami... nd) w ustępie między słowami... ne) w ustępie między słowami... nf) w ustępie między słowami... ng) w ustępie między słowami... nh) w ustępie między słowami... ni) w ustępie między słowami... nj) w ustępie między słowami... nk) w ustępie między słowami... nl) w ustępie między słowami... nm) w ustępie między słowami... nn) w ustępie między słowami... no) w ustępie między słowami... np) w ustępie między słowami... nq) w ustępie między słowami... nr) w ustępie między słowami... ns) w ustępie między słowami... nt) w ustępie między słowami... nu) w ustępie między słowami... nv) w ustępie między słowami... nw) w ustępie między słowami... nx) w ustępie między słowami... ny) w ustępie między słowami... nz) w ustępie między słowami... oa) w ustępie między słowami... ob) w ustępie między słowami... oc) w ustępie między słowami... od) w ustępie między słowami... oe) w ustępie między słowami... of) w ustępie między słowami... og) w ustępie między słowami... oh) w ustępie między słowami... oi) w ustępie między słowami... oj) w ustępie między słowami... ok) w ustępie między słowami... ol) w ustępie między słowami... om) w ustępie między słowami... on) w ustępie między słowami... oo) w ustępie między słowami... op) w ustępie między słowami... oq) w ustępie między słowami... or) w ustępie między słowami... os) w ustępie między słowami... ot) w ustępie między słowami... ou) w ustępie między słowami... ov) w ustępie między słowami... ow) w ustępie między słowami... ox) w ustępie między słowami... oy) w ustępie między słowami... oz) w ustępie między słowami... pa) w ustępie między słowami... pb) w ustępie między słowami... pc) w ustępie między słowami... pd) w ustępie między słowami... pe) w ustępie między słowami... pf) w ustępie między słowami... pg) w ustępie między słowami... ph) w ustępie między słowami... pi) w ustępie między słowami... pj) w ustępie między słowami... pk) w ustępie między słowami... pl) w ustępie między słowami... pm) w ustępie między słowami... pn) w ustępie między słowami... po) w ustępie między słowami... pp) w ustępie między słowami... pq) w ustępie między słowami... pr) w ustępie między słowami... ps) w ustępie między słowami... pt) w ustępie między słowami... pu) w ustępie między słowami... pv) w ustępie między słowami... pw) w ustępie między słowami... px) w ustępie między słowami... py) w ustępie między słowami... pz) w ustępie między słowami... qa) w ustępie między słowami... qb) w ustępie między słowami... qc) w ustępie między słowami... qd) w ustępie między słowami... qe) w ustępie między słowami... qf) w ustępie między słowami... qg) w ustępie między słowami... qh) w ustępie między słowami... qi) w ustępie między słowami... qj) w ustępie między słowami... qk) w ustępie między słowami... ql) w ustępie między słowami... qm) w ustępie między słowami... qn) w ustępie między słowami... qo) w ustępie między słowami... qp) w ustępie między słowami... qq) w ustępie między słowami... qr) w ustępie między słowami... qs) w ustępie między słowami... qt) w ustępie między słowami... qu) w ustępie między słowami... qv) w ustępie między słowami... qw) w ustępie między słowami... qx) w ustępie między słowami... qy) w ustępie między słowami... qz) w ustępie między słowami... ra) w ustępie między słowami... rb) w ustępie między słowami... rc) w ustępie między słowami... rd) w ustępie między słowami... re) w ustępie między słowami... rf) w ustępie między słowami... rg) w ustępie między słowami... rh) w ustępie między słowami... ri) w ustępie między słowami... rj) w ustępie między słowami... rk) w ustępie między słowami... rl) w ustępie między słowami... rm) w ustępie między słowami... rn) w ustępie między słowami... ro) w ustępie między słowami... rp) w ustępie między słowami... rq) w ustępie między słowami... rr) w ustępie między słowami... rs) w ustępie między słowami... rt) w ustępie między słowami... ru) w ustępie między słowami... rv) w ustępie między słowami... rw) w ustępie między słowami... rx) w ustępie między słowami... ry) w ustępie między słowami... rz) w ustępie między słowami... sa) w ustępie między słowami... sb) w ustępie między słowami... sc) w ustępie między słowami... sd) w ustępie między słowami... se) w ustępie między słowami... sf) w ustępie między słowami... sg) w ustępie między słowami... sh) w ustępie między słowami... si) w ustępie między słowami... sj) w ustępie między słowami... sk) w ustępie między słowami... sl) w ustępie między słowami... sm) w ustępie między słowami... sn) w ustępie między słowami... so) w ustępie między słowami... sp) w ustępie między słowami... sq) w ustępie między słowami... sr) w ustępie między słowami... ss) w ustępie między słowami... st) w ustępie między słowami... su) w ustępie między słowami... sv) w ustępie między słowami... sw) w ustępie między słowami... sx) w ustępie między słowami... sy) w ustępie między słowami... sz) w ustępie między słowami... ta) w ustępie między słowami... tb) w ustępie między słowami... tc) w ustępie między słowami... td) w ustępie między słowami... te) w ustępie między słowami... tf) w ustępie między słowami... tg) w ustępie między słowami... th) w ustępie między słowami... ti) w ustępie między słowami... tj) w ustępie między słowami... tk) w ustępie między słowami... tl) w ustępie między słowami... tm) w ustępie między słowami... tn) w ustępie między słowami... to) w ustępie między słowami... tp) w ustępie między słowami... tq) w ustępie między słowami... tr) w ustępie między słowami... ts) w ustępie między słowami... tt) w ustępie między słowami... tu) w ustępie między słowami... tv) w ustępie między słowami... tw) w ustępie między słowami... tx) w ustępie między słowami... ty) w ustępie między słowami... tz) w ustępie między słowami... ua) w ustępie między słowami... ub) w ustępie między słowami... uc) w ustępie między słowami... ud) w ustępie między słowami... ue) w ustępie między słowami... uf) w ustępie między słowami... ug) w ustępie między słowami... uh) w ustępie między słowami... ui) w ustępie między słowami... uj) w ustępie między słowami... uk) w ustępie między słowami... ul) w ustępie między słowami... um) w ustępie między słowami... un) w ustępie między słowami... uo) w ustępie między słowami... up) w ustępie między słowami... uq) w ustępie między słowami... ur) w ustępie między słowami... us) w ustępie między słowami... ut) w ustępie między słowami... uu) w ustępie między słowami... uv) w ustępie między słowami... uw) w ustępie między słowami... ux) w ustępie między słowami... uy) w ustępie między słowami... uz) w ustępie między słowami... va) w ustępie między słowami... vb) w ustępie między słowami... vc) w ustępie między słowami... vd) w ustępie między słowami... ve) w ustępie między słowami... vf) w ustępie między słowami... vg) w ustępie między słowami... vh) w ustępie między słowami... vi) w ustępie między słowami... vj) w ustępie między słowami... vk) w ustępie między słowami... vl) w ustępie między słowami... vm) w ustępie między słowami... vn) w ustępie między słowami... vo) w ustępie między słowami... vp) w ustępie między słowami... vq) w ustępie między słowami... vr) w ustępie między słowami... vs) w ustępie między słowami... vt) w ustępie między słowami... vu) w ustępie między słowami... vv) w ustępie między słowami... vw) w ustępie między słowami... vx) w ustępie między słowami... vy) w ustępie między słowami... vz) w ustępie między słowami... wa) w ustępie między słowami... wb) w ustępie między słowami... wc) w ustępie między słowami... wd) w ustępie między słowami... we) w ustępie między słowami... wf) w ustępie między słowami... wg) w ustępie między słowami... wh) w ustępie między słowami... wi) w ustępie między słowami... wj) w ustępie między słowami... wk) w ustępie między słowami... wl) w ustępie między słowami... wm) w ustępie między słowami... wn) w ustępie między słowami... wo) w ustępie między słowami... wp) w ustępie między słowami... wq) w ustępie między słowami... wr) w ustępie między słowami... ws) w ustępie między słowami... wt) w ustępie między słowami... wu) w ustępie między słowami... wv) w ustępie między słowami... ww) w ustępie między słowami... wx) w ustępie między słowami... wy) w ustępie między słowami... wz) w ustępie między słowami... xa) w ustępie między słowami... xb) w ustępie między słowami... xc) w ustępie między słowami... xd) w ustępie między słowami... xe) w ustępie między słowami... xf) w ustępie między słowami... xg) w ustępie między słowami... xh) w ustępie między słowami... xi) w ustępie między słowami... xj) w ustępie między słowami... xk) w ustępie między słowami... xl) w ustępie między słowami... xm) w ustępie między sł

Безрадний сойм.

Львів, 9. жовтня 1925.

Польський парламент, що після довгого відпочинку зійшовся на осінню сесію, застав нове положення, зовсім не схоже на те, яке було ще в липні н. р. Сойм, подоголивши в липні таа. земельну реформу, подався на „заслужений“ відпочинок в доброму настрою. Правда, на українській національній території лютував голод, але соймова більшість в те не хотіла вірити. Ану ж то хитрий підступ „протидержавних елементів“. Зрештою голод на українській національній території — це союзник „народових“ елементів. Не про голод журилися кермуючі чинники, а допитувалися кожного стрічного, як заповідається врожай, — чи буде що згрозешити за границею!

Господарське життя вже й тоді виявляло глибокі прориви; вже тоді п. Вл. Грабські бундючно вступав в митну війну з Німеччиною, власновільно зачиняючи собі ворота на німецький ринок збуту; вже тоді напучували державний бюджет ратовано всякими штучками. Та посли сподівання, що золота осінь принесе з собою напругу.

На міжнародньому овіді збиралися оловяні хиари, йшли жваві розмови на тему гарантійного (західного) пакту, але польські політики й публіцисти уявили собі, що „Польща є склепінням Європи“. А над усім маяла найздоровіша з польських максим: „Jakoś to będzie“.

Те „jakoś to będzie“ відсувало на бік всі важливі справи, а спрямовувало діяльність сойму й уряду на творення міражу великодержавності.

Ось якими справами займався сойм і уряд. Не розумові мотиви, навіть не вимоги політики кожної доцільної й зрівноваженої державної організації, але політика пажерливого щовнізму направляла кроки і ходи польських державців.

Справу незвичайно упрощено. Про міжнародне становище по традиції доручено дбати Франції, про господарські справи диктаторові Влад. Грабському, а решта уряду мала дбати про боротьбу з „внутрішнім ворогом“ і „протидержавними елементами“. Ця остання „програма“, як знаємо з численних процесів, присудів, розстрілів, праці всяких кураторій і інших установ була найкраще виконана.

Сподівання на „jakoś to będzie!“, уgruntовані відомим теоретиком „народового вярятства“ проф. Фулінським, не здійснилися. Сойм, що вдовольнявся менше або більше легко й нешкідливою критикою, здаючись на „чуда“, ласку божу й диктатора Вл. Грабського, після ферій застав зовсім інше положення, як перед своїм відпочинком. Все пішло шкереберть, лишилася тільки „ліберально-толеранційна“ політика

супроти „чужоплемінців“. Незавидно внутрішнє й зовнішнє положення ще прикривано всякими „шопами“ в роді гучного прийняття для пришепців з полудневого сходу в довгоголох рясках, або „radam do pół“ для керманіча радянської закордонної політики. Та вкінці кріє життя був сильніший за всі лахміття, якими затикано всі щілини й вуха, щоб не чути того голосу й крику.

Зійшовся сойм. Представники „народу“ ще раз вислухали дівачко-моралізаторської лекції п. Вл. Грабського і... безрадно розвели руками. Всі однодушно заявляють, що уряд виявив себе вповні безсилим і неадарним, однак не витягають з того ніяких висновків. І зовсім слушно, бо уряд є тільки висловом сойму. Уряд є неадарний, але сойм тупий і безрадний. В своїй безрадності він перелляв на уряд навіть функції законодавчої установи і дозволив йому встановлювати закони, видавати розпорядки мимо і всупереч конституції на основі написаного польського § 14.

Два роки править уряд Влад. Грабського на основі спеціальних повноважень. Вже цим одним сойм виписав собі свідоцтво вбожества, яке задокументовує наглядно власне тепер, не маючи відваги відкрити „спеціал“ з династії Грабських. Одно, що всеціло опановує польських парламентарів — це нестача людей. Справді є це основна нестача польського парламентаризму. Немає людей! — про це давно ми говорили. Немає людей, а є тільки шкідники, експериментатори, люди з галерії проф. Фулінського. Але такі типи не є покликані кермувати державою, мільонами громадян.

Немає людей в уряді, але нема їх і в соймі і тому ніхто не вагається з повною свідомістю і відповідальністю покінчити з цим „танцем чинowników“. Єдина свідомість, яку має сойм — це свідомість безрадності й безсилості, безвихідності положення. Але з кожного, навіть найтяжчого становища мусить бути вихід, а ним є розв'язання сойму і перевірка поглядів і настроїв громадянства шляхом нових виборів.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це народна фортеця, це певний захист у добі лихоліття!

неслутною формальностями великих нарад. Загальну дискусію почали й почали радити над подібними статтями, приготуваними правничими знаннями у Лондоні. В яких дійшли до згоди а в яких панувала розбіжність думок — про це урядовий комунікат не каже нічого.

У міжчасі преса мала вже офіційне спростування бельгійського делегата Вандервельде, що італійські ревелюції про захитання французько-бельгійського військового союзу є видумкою і що діло йшло тільки про формальності, які нічим не порушують принципів Версайського договору.

Німецька делегація пробувала за раз на першому засіданні скласти заяву, що вона не в силі піти на уступки в деяких справах, тому, що це було би проти загальних настроїв німецької суспільності. На це союзні делегати заявили їй, що кожний з них торкається у критичних питаннях таких справ, щодо яких публічна спільна боронить іншої гадки, а проте кожний уряд мусить бути настільки сильним, щоб давати до розуміння публічній opinі, що необхідно було зробити щось іншого.

Головні делегати стоять на тім, що в першу чергу треба би дійти до порозуміння щодо західного пакту і згідно підписати його. Східний пакт став би імовірно предметом нарад іншої конференції. Проект рейнського пакту має бути вже готовий. Представник Франції Фромажон мав зазначити, що Франція не може згодитися на дискусію над ним, якщо він не міститиме в собі переходу до східного пакту, а метою безпеки польських та чеських кордонів. Ця заява мала внести новий тон песимізму в загальні наради. Штреземан обмежився покищо загальними заявами щодо східної безпеки.

Останньою сенсаційно вісткою є новинка, покищо неперевірена, що швейцарський уряд відмовився дати Чічерінові візу. У Льокарно, по зв'язкам „Таймса“ має бути радянський журналіст Ротшайн під прикриттям англійським прізвищем Вотсона, що інформує свій уряд про хід нарад.

Місяць жовтень є місяцем української книжки. — Пошануйте українську книжину, не дозволяйте, щоб вона пліснявіла на полицях, відвідайте її почесне місце у своїй хаті!

Найбільший вибір блаватних товарів на осінній та зимовий 167 сезон поручає фірма 20-100

АНТІН УВЕРА
Львів, вул. Галицька 10.

Філія в Тернополі, вул. Міцкевича.
Філія в Стрию, площа Пасадського.

Провідні думки світової історії.

Переклад з французької мови
О. ЯРЕМЧЕНКО.

I.

Давня історія (до 2.000 р. перед Христом).

За 2.000 років перед Христом вободки цивілізації з'являються на берегах річок. В Єгипті Ніль витворив не тільки ґрунт, а й громадянство, вимагаючи спільної праці для забезпечення життя і вдовбання багатства. Оскільки можемо судити, тут вперше з'явилася держава. В ці часи вона займає середню та долішню частину Нілю; колишню столицю Мемфіс вступають Теби.

На Евфраті й на Тигрі виробили могутню й багату цивілізацію Халдея та Асирія, які борються одна проти одної. З другого боку Халдея, Асирія та Єгипет стають поміж собою ворогами і часто шматують одна одну.

За поясом пустель і гір на берегах своїх річок самотньо живе Китай.

Це три перші країни історичної цивілізації. Риси, що з'явилися першими в історії, не ті самі, що верховодять сьогодні. Ці групи умовно названі Хамітами та Семітами. Китайці творять третю групу, котра відомляється змішуванням з іншими.

На півночі Аріїці, ще в стані кочовників (номадів), кидають сухі й холодні країни себеліми-сходою

і мандрують у більші соняшні й вохкі місцевості Заходу й Півдня.

II.

Грецький період (до 459 р. перед Христом).

Вплив Єгипту не є вже більше пануючим. Зате він поширюється і передається новим народам, Персам і Грекам, а також народам західної Азії.

Аріїці, покинувши невідому нам країну пішли в двох напрямках: на схід у басейн Інду та Гангу, де вони все більш і більш підбивають місцеві народи і на захід у середню Європу.

Цей рух, який з'являється майже весь хід дальшої історії, йшов головню у напрямках захід-схід по великих географічних лініях євро-азійського суходолу, найбільш сприятливих експансії та міграції (переселення) завдяки єдності цих ліній з головним напрямком кліматів та з поясом зв'язного і ростиного салту.

Арійські народи осіли в Персії, на півночі Малої Азії, в Греції, на північному березі Середземного моря і майже в цілій Європі.

Осілі кочовики ще не зовсім добре організовані в центрі й на півночі Європи, вони вже досягли високий рівень цивілізації в Індії, Персії та Греції.

Починається боротьба між Персами, що опанували колишні східні держави, і Греками, котрі

вкрили своїми кольоніями східне побережжя Середземного моря.

Греція, якої цивілізація витворила індивідуальність більш енергійну, змогла спинити Персів. Після мідійських війн вона затопила своїми кольоніями всі інші краї. З Олександром Македонським вона розлилась на цілу перську імперію.

В той час, як Аріїці поширилися на півночі Середземного моря, південний берег і крайній захід цього моря кольонізували Фінікійці — мішанина хамітів з семітами. Головна їхня кольонія Картагіна стала столицею морської імперії, яка розвинулась перед арійською могутністю Греції та Італії.

Отже морська, середземноморська цивілізація стала спадкоємницею річної цивілізації попереднього періоду. Театр історії поширився. Зорганізувалось більше число народів. Інстинкт міграції (переселення) заступила кольонізація й дослід. З Фінікійцями та Греками почалися великі наукові подорожі. Ганнон та Гамількар продерлися в Атлантийський океан. Бажаючи знайти шлях в Індію, Греки допливали на своїх кораблях у перський залив.

Італія заступлена в середземноморському житті Етрусками, але Рим ще замкнений в Лаціумі.

На крайньому Сході Китайці, все відокремлені, утворюють велику імперію. В межах організованого миру в Європі існують Галійці та Іберійці вже заковані в свої

певних межах і варварські народи або напів-кочовники Аріїці — майбутні Германці та Скити українських степів. В Азії існують справжні кочовики Монголи на центральній площині, які творять немов би рухому, безмежну завісу, що має між західними народами і Китаєм.

III.

Римський період (259 р. після Христа).

Великим історичним званням є римська імперія, яка продовжує арійську експансію концентрованим рухом.

Рим проковтує увесь середземноморський світ і став спадкоємцем Етрусків, Греків, Фінікійців і Єгиптян.

Колишні історичні держави не існують більше поза межами Римської імперії крім Персії, відбудованої в 226 р. Сасанідами, Індії та Китаю. Індія політично складається з більшої частини півострова тоїж назви. Китай в період свого найбільшого розквіту. Він починає входити через посередників у взаємини з середземноморськими народами. Римська імперія, Індія та Китай, це три різко відмінні центри цивілізації.

Театр історії все поширюється. Дослідні й торговля виходять з внутрішніх морей і поширюються на Атлантийський та Індійський океан, навіть у Тихий океан через захід Азії.

Москва і Варшава.

Орган Мілюкова про виступ Чічеріна у Варшаві.

Париський орган Мілюкова „Посвідання Новості“ присвятив цілу передову статтю в 1059 числі з 2. жовтня польсько-білоруському залізничному. Погляди висловлені у тій статті є безперечно відбиткою настроїв чи не найбільшої частини російської демократичної еміграції, яка гуртується тепер біля Мілюкова. Тому вважаємо за доцільне познайомити з ними ширші кола нашого громадянства, а в першу чергу наших читачів.

Присвятивши на вступі кілька слів уваги білоруському містечку робити сенсації та викликувати констернації серед європейської дипломатії і заважаним з ними фантазіям преси, орган Мілюкова дослідно пише про останній подвиг Чічеріна таке:

„Переходячи до менш фантастичних розмов, слід спитати: перш за все на чому досить уgruntоване — погляди, що головною метою поїздки Чічеріна є перешкодити реалізації договору про беззастережну, що для тої мети служила і „увертура“ польсько-білоруського зближення у Варшаві, а також поїздка до Берліна, де він перебував у Варшаві та звідти їздив до Берліна, а звідти до Варшави, щоб виконати свій обов'язок, який полягає в тому, щоб з'ясувати, чи дійсно між Німеччиною і Союзом, в попередній намір настав гострий момент, що мав би незначний вплив на справу. Та вже в середині напередодні приїзду Чічеріна до Берліна небезпечно місце вже зникло. Все, що адалось осмислити невеличким дипломатом — це додаток до міжнародної декларації про усунення з Німеччини відповідальності за війну. Конференція в Люксембурзі відбувається невідкладно. Та для самої конференції найтрудніше моментом буде безсумнісний справляв міжнародний договір між Німеччиною та її сусідками. І в тому пункті питання міжнародної політики та боротьби міжнародних партій виступає з таким чином планом білоруської дипломатії. В польсько-білоруському зближенні політика однієї сторони зрозуміла до тої міри, до якої сумніви пліли сторони другої. Близьке вирішення франко-німецького напруження спричиняє тривожні настрої в Польщі, яка побоюється за трішки здобутих тої імперіалістичної політики, яку вона когось виступає в тому часі, коли града ролю східно-західно-форсу проти Німеччини.“

„В найкращому випадку договір про гарантії мав би забезпечити Польщу від досить поганих, та не від мирного натиску через Лігу Націй, до якої вступить Німеччина. Небезпека відкриття питання про її західні границі примушує Польщу відкритися прихильно до порозуміння на Сколі.“

Рим завоював Галлію, Британію частину Германії. В той спосіб входять у сферу цивілізації полони візантійської Європи, що до того дрікала в первісному стані, бо чоловік не був ще досить сильним, щоб ілюмінто опанувати сувору природу. Підбитий, але одночасно приєднаний до цивілізації Римом, який розвивався серед природи, що швидко і легко винагороджує працю, північний Європейець вийшов на сцену спершу як підданець, а потім як римський громадянин.

Інші північні народи ще зостаються названі. Коло Рейну та Дунаю Германці, а на схід від них Слав'яне. Далі, між Європою і Китаєм орди Монголів-кочовиків.

Інвазія цих зовнішніх народів, яких з непереможною силою тягли сонячні країни півдня, руйнує римський світ.

Зубується або розтрачується до решти певний прогрес внутрішньої цивілізації. Не повторюються більше подорожі Фенікійців навколо Африки, які мали ціллю доплавити через південь у Азію.

В цей мент з Палестини приходить у Європу християнство і заступає в арійському світі греко-римське поганство, завдяки чому Європу і заміняє культ природи ідеалами любові і покірливості.

Починається довгий період, протягом якого відбувається головним чином християнський культурний вплив Римлян і варварів у одні су-

Полікам треба тільки пам'ятати, що яка не була би політика більшовиків — то трішки улагодження російсько-польських взаємин неможливе без осмислення зміни рижської границі“.

За тюремними мурами.

Внесення послив Ухваліського Ключа в справу важкого побиття політичних в'язнів у слідчих арештах львівського карного суду: Андрія Мельника, Євгена Зиблікевича, Н. Зеленого та інших.

Дня 16. вересня н. р. в часі переселення в'язнів названих в'язнів з тюрми при вул. Баторія до карного заведення „Бригидки“ при вул. Казимірівській у Львові побито лаякою і брутальний спосіб „ушкоджено тіло названих в'язнів особами тюремного надзору згідно державної поліції, що виконувала розпорядок тюремної влади.“

Повний факт стався в будинку тюремного суду при вул. Баторія так, що прийшли там інші в'язні чули крик катів і неспокійний спосіб життя, а деякі в'язні були навіть свідками побиття.

Дня 17. вересня ранком дійшла з в'язнів листівка про побиття до відома оборонців названих осіб та загальна громадянства. Наслідком того побиття побиті: д-р Михайло Волошин, д-р О. Марітхак і д-р Ст. Федак звернулися до директора катівня Павловського за дозволом на відвідини своїх клієнтів. Колиж ім цього відмовлено наслідком того, що бунтівні названі в'язні відбувають дисциплінарну кару, а тому й побачення з кимнебудь із них є недопустимим, оборонці, не погоджуючись зі слушністю поданої причини, звернулися до президента карного суду Гавла, а потім до президента апеляційного суду Лукевича. Як наслідком цієї інтенсивної і швидко дія 19. IX. н. р. отже кілька днів після факту побиття, всім тільки д-р Ст. Федак одержав дозвіл на побачення з інженером Мельником. Його застав він у тюремному шпиталі „Бригидки“. При тій нагоді д-р Ст. Федак ставрив у них Мельника також ушкодження тіла, а зокрема: численні сідни побиття на лаві, велику пухлину і засинення під правим оком, при чім око висунене наверх, а плечі аж чорні від синяків. Інж. Мельник, вичерпаний та ослаблений, вимовив заведені такі слова: „Ваше, пане меєнське, а який зриваний спосіб мене побито та зм'ясовано; дістав я такий сильний удар чоботом в лице і в бік, що маю правдоподібно ушкоджені легні, бо плічю кровю. Мене не тільки били, але волики за ноги через шийний коридор і сходили та копали ногами“.

Легкий побій на ніжку теж недужий наслідком побиття Зиблікевича потерпів. Те все пояснюючи, що після побиття та перерозу їх до карного заведення „Бригидки“ ніхто з них не інтересувався, але напавки винули їх до львів, наслідком чого вони почали голодувати. Голодування хотіли вони закінчити упраду тюрем, щоб ними зайнялися. На дальшу розмову не дозволив присутній слідчий суддя.

Належить підкреслити, що довший час побитих не піддавали судово-лікарським

спільності. Цей період ми зведемо середніми віками.

IV.

Середні віки (моло 1275 р. після Христа.)

Від римської імперії зосталась лиш східна її частина з Константинополем, а титул римського імператора носять німецькі королі. Середземне море втратило свої історичні привілеї, але напрям історії надають заважди Аріїші.

Північні народи вийшли в імперію, змішалися з давнім населенням, розшатавали Європу на поодинокі політичні частини, відокременили одна від другої, але звазані єдністю християнської цивілізації, центром якої є Рим.

Названі колишньої імперії втворили нові держави. Германці утворили німецьку імперію, Слав'яне почали організовуватись. Рейн, колись кордон римської імперії, став політичною вісю Європи.

Німеччина, Франція й Англія зростають у могутність. Балтійське море й Атлантийський Океан рівноважать Середземне море. Побіч Аріїшів нові групи увійшли в історію — два народи пустелі — Араби та Монголи. Почалися з сходу на захід дві велетенські інвазії. Араби під впливом ісламізму почали завоювання світу. Покинули Араби, вони завоювали західну Азію аж до півдня гір, що відмежовує їх від півночі і до іранської площини. В той же час вони

оглядали для ствердження ушкодження, а також на початку карного докозження проти в'язнів у побиття. Факт побиття політичних в'язнів викликав серед українського громадянства шломо кожо глибоке обурення і неспокій, що українське населення а особливо українські політичні в'язні надалися позі правом.

Факт повстання з ув'язнення дозволу для оборонців для побачення, факт заважого проти політичних в'язнів дисциплінарного докозження а накіншій факт, що саме проти них, а не проти цивільних побиття розпочато карні докозження за 81.8 к. з. вказує на те, що влада робить сильні заходи для заважання справ та уможливлення вийти безкарно для в'язнів.

Дотепершнє поступування адміністративно-судової влади в навіть поступування судово-лікарського значення у цій справі не має ніякої ваги, що державні чинники співруч належно вислідять.

Сейм, якому присутнє право контролю над органами виконавчої влади, повинен сповити свій обов'язок контролю саме в якому випадку та вказати до правої сторони дня 19. IX. 1924 р. окрему комісію для провірки системи поступування супроти в'язнів під покровом посла Тігути, якої сейм до тепер не скасував.

Супроти цього підписані вносилі: Високий сейм дозволу улаштувати: Вносилісь сеймову комісію для провірки системи поступування супроти в'язнів у тюрмах на просторі Р.ч.ніспокійності, щоб прослідити справу побиття з дня 16. вересня н. р. політичних в'язнів у слідній в'язниці карного суду у Львові і ч. V. г. ті вносилі своєї провірки провадила сеймови. Сидують підписи.

17 ц. м. здежується висилку часопису тим ВП. передплатникам, що залягають з передплатою за біжучий місяць. Передплата на біжучий місяць 4'50 зол. 1—5

Сподівана і несподівана перешкода.

(Голос українського ремісника.)

Шановний автор статті під повним заголовком, поміщеної в перемиському „Українському Голосі“ (ч. 38), о. Н. Т. змальовує сподівані та несподівані перешкоди для молодих кандидатів до ремесла таким чином: Якщо хлопець не приймуть до Ремісничої Бурси у Львові наслідком недостатчі місяця, то це сподівана перешкода. Як жеж хлоп-

цеві удасться знайти помешкання в якомусь сторожі, то треба згодитися з дотичним ремісником про оплату за науку ремесла. Однаже до згоди не асе доходить, бо „пани ремісники“ на думку шан. автора — вимагають оплати в сотнях доларів. Це називає автор несподіваною перешкодою. Стаття викликала велике заінтересування у львівських ремісничих кругах і в Товаристві Українських Ремісників та Промисловців „Зоря“ у Львові.

Добре сталося, що така стаття появилась, бо широкі кола нашого громадянства не є як слід поінформовані про відносини, які панують в ремісничих колах та не знають умовин, на яких ремісники та фабрики приймають хлопців до науки ремесла.

Донині на жаль у нас нема організації, яка займаласяби розміщуванням хлопців у ремісничих та стояла в їх обороні перед евантуальним визиском з боку майстрів. Хочу тут зазначити, що є ремісники і ремісники. Зовсім інші умовини для хлопця у великих вар-татах а цілком інші в малих.

Відповідно до того, кудя та на яких умовах йде хлопець на науку, а поділю тих молодих кандидатів на ремісників на три категорії.

До першої категорії зараховують таких хлопців, що не мають ніякої матеріальної допомоги з дому. Вони до більших варстатів доступу не мають, бо шукають таких ремісників, які дадуть їм безплатне удержання з харчем.

У більших варстатах ні харчу ні удержання для хлопців ремісники не дають. За те може одно й друге знайти такий хлопець у малого ремісника. Малий ремісник бере таких хлопців з konieczности на шле удержання, бо засібний до нього не йдуть. У таких випадках багато наших хлопців пропадає національно, якщо попадають на таку безплатну науку до польських малих ремісників, в яких стають цілком залежними.

До другої категорії я зараховую тих хлопців, за яких ремісники беруть доплату в харчах чи грошах. Це були би хлопці напів забезпечені на половинному чи частинному удержанні ремісників. Таким уже краще поводитись і попадають вони до ліпших ремісників. Такі ремісники більше за них дають і посилають їх на науку до повноцінних промислових шкіл. Якщо хлопець тої категорії вчиться у свого ремісника, то добре, а якщо

повели наступ у напрямку Середземного моря і знайшли полосу, яка дозволила їм поширитися, бо умови життя цієї смуги тіж самі, що і в їх рідній області. Вони розлились і на Європу з заходу аж до кордонів середземноморського клімату. Тут вони спійнилися і потім поволі відійшли на південь Іспанії.

Монголи пішли з Азії в тім же напрямку з сходу на захід, який потім пізніше взяли Татари і Турки, йдучи полосою пісиків і степів згідно звичай кочовиків і продерлись аж у саму середину Європи.

Рух у протилежному напрямку — хрестові походи — був порівнюваний з ними двома інвазіями малосильний. Як витвір одної віри без підтримки природи, в той час як арабська і монгольська повинні зупинити сприяючи їй природні умови.

В XIII в. великі подорожі майже спинили після грецького періоду, починаються спершу в напрямку азійського і монгольського сходу, який все більше і більше входить у взаємини з Європою, потім на Атлантийський океан, але дуже повільно.

Скандинави навіть переїздили Атлантику у північно-західному напрямку, але зустріли там землі ще не увійшли в історію.

Китай зостається замкнутий на азійському сході, але Європа починає продиратися до нього через центр Азії, де зносини відбуваються за посередництва Арабів.

Дві цивілізації неслися в дав-

ньому світі, існують на західних берегах Америки — Мексика і Перу. Це малосильні й зародкові, нездатні піти наступом на великі річки і сируваті тропічні низини, вони бояжко дрімають замкнуті на площинах і схилах гір, не маючи змоги розлитися, бо великі лінії рельєфу американського суходолу йдуть з півночі на південь, себ-то в напрямку, де умови життя різко відмінні.

V.

Період великих виходів (моло 1250 р. після Христа.)

Люде обжили землю навколо. Знайдено новий світ. Круг історичних земель дивно поширився.

В цей мент Європа через Ренесанс (Відродження) робить духовний поворот назад до колишнього Середземного моря, орієнтується в новому і географічно протилежному напрямку.

Відкриття Колумба і завоювання Америки породжує всі прагнення цікавості і захоплення. Науковці комерційні подорожі збільшуються. Люде хотять пізнати землю, обрисити межі якої вони не ясно уявляють.

Європа ще не скрізь поширює свою цивілізацію і законів. В Америці вона озановує суходол завоюванням і руйнує давню цивілізацію Ацтеків у Мексиці та Індіанців у Перу. Але на крайньому сході, до починаються жахіття війсьничих і Індіанців і Китаєм. Європа хоу

ні, то звичайно теж пропадає для народу.

До третьої категорії зараховують тих, що можуть мати в дому повне удержання. Вони можуть найкраще вчитися, є найменше залежні та можуть найскорше стати ремісниками. Перш за все для них отверта дорога до великих варстатів. Там хлопець занятий так само, як кожний інший вже й кваліфікований робітник на протязі 8-ох годин. Мешкаючи поза варстатом у приватному домі, він під нічним оглядом не підпадає чужонаціональним впливам до тієї міри, що його товариші дпох перших категорій. Шко до самої науки то з більших варстатів він має змогу винести більше практики та знання і що найважливіше, має пізніше доступ теж до більших варстатів і фірм. Він ніколи не буде старатися про працю у малих майстрів. За те хлопці, що вчаться в малих майстрів, ніколи не мають надії попасти до більших варстатів та все шукають роботи в малих варстатах і підприємствах.

Якіж конкретні вимоги для хлопців, що йдуть на науку ремесла?

Перш за все хлопець мусить бути повсім здоровий, мусить мати укінчених 15 літ та покінчену сему класу народної школи. Якщо має сему класу, то може зараз записатися до доповнюючої промислової школи. Без укінчення тої школи хлопець не буде виписаний на челядника, тобто не дістане т. зв. "диплому на челядника". Такі, що не мають покінченої семої класи, мусять записуватися до підготовляючої класи, яка є при промислових школах. Такі хлопці звичайно вчаться ремесла довше, деколи і 5 літ. Самі доповнюючі промислові школи є трикласовими і тому наука в них триває три роки. У тих школах хлопці мусять пильно вчитися, щоб не повторяти клас, бо тоді літа науки ще більше продовжуються. Без покінчення школи хлопець не зможе ніколи отворити власного варстату ні стати управителем (Werkführer) варстату чи фабрики. Крім цього треба прийнятого до науки хлопця вписати до станової корпорації не менше як на три, а не більше, як на чотири роки. Це вимога є тільки у Сх. Галичині, і правду сказавши, ці корпорації повсім непотрібні і наше українське робітництво повинно з тим боротися. За те вигляд воно для майстрів-Поляків. З тих корпорацій

тягнуть вони для себе певні зиски та мають при них синекури. Хлопці з покінченою у майстри наукою та з покінченою промисловою доповнюючою школою мусять ще адавати іспит перед майстрами тої корпорації, звичайно перед Поляками. А вони вже ніколи не отягаються від того, щоб українського хлопця скриадити, або дати йому гіршу ноту як та, на яку заслужив.

Які вимоги ставлять майстри до хлопців, що йдуть на науку до ремесла? Кожний майстер більший і менший без хлопців не обійдеться і тому на випадок їх недостачі старається їх добути без розбору. Бере першого стрічного, старається його позискати для свого звання та платити йому відразу невеличку суму на день. Звичайно та плата дуже мала 20—30 сотиків денно і з неї хлопець на має змоги вижити. Та всеж таки для хлопця це вже платня і він нею тішиться. Норм таких платень є по варстатах і фабриках згори уложена. В міру поступу в науці вона йде до гори. Та такі випадки, де майстри пошукують самі за хлопцями, у більших варстатах рідкі. Звичайно є навпаки. Майстри мають за багато хлопців і через те нових не радо приймають до варстатів. У таких випадках вимагають вони доплати за сему науку. Колиж був такий случай, про який пише О. Н. Т., то він цілком зрозумілий в одному а то, що майстер вимагав доплати. Але не зрозумілий в тому, що вимагав аж десятка доларів. Якщо це факт, то цей майстер поступив несовісно та нечесно. А загал українських ремісників за такого осбняка не може брати на себе ніякої відповідальності.

Та є ще одна причина, чому в більших варстатах вимагають доплати за науку ремесла. Спочатку хлопця треба вчити всяких малих підрядних річей. Наприклад: він мусить навчитися як тягнути візок із матеріалом а як із викінченою роботою. В деяких ремеслах хлопець мусить довгий час тільки приглядатися роботі. Це триває не раз цілі місяці, бо буває таке, що хлопець за один раз ужиття псує цілу, дорого машину, ломить сверли та інші дрібніші прилади.

Шко до самих хлопців то буває знов таке, що вони, побувши рік у одному варстаті, кидають його, бо він їм не подобається і переходять до іншого. На це немає ні-

якої ради і на допомогуть тут ніякі умови майстрів із родичами. Через те більші фірми не хочуть брати хлопців на удержання, а менші, але солідні, як беруть, то вимагають доплати в готівці або в харчах. Протих, що приймають хлопців на харчі і ціле удержання без доплати, я вже писав на початку. Вони роблять хлопців залежними від себе.

Накінцець хочеться ще сказати кілька слів про молоді, що йде до ремесла по укінченню кількох гімназійних клас. Практика показала, що така молодь, найшовшись в оточенні ремісничих варстатів, неприхильна до важкої фізичної праці, довго там не видержує і рідко коли кінчить науку. А шкода, бо з неї могли бути добрі ремісники а що найважливіше інтелігентні та національно свідомі.

Підводячи підсумки всього вище сказаного, зазначу, що в інтересах ремесла та в інтересах нашого народу є подбати про заснування якнайбільшого числа ремісничих бурс. У них хлопець перебуває в своєму рідному оточенні, не є наразений на чужі національно нам ворожі впливи та має все відповідний нагляд і опіку. А це дуже важне, бо на міському бруці деморалізується та пропадає не раз морально і національно багато нашого здорового сільського елементу. Місто псує та руйнує молодих людей. По бурсах молодь забезпечена і від того. Крім того будучи в бурсах, молодь може вступати тільки до кращих варстатів і не існує для неї ніяка небезпека визиску та кривди з боку деяких менше совісних майстрів. А тому стараймося засновувати власні ремісничі бурси. Це даю я під пильну увагу не тільки нашого національно-свідомого ремісництва, але й цілого українського громадянства.

Михайло Стафанівський.

По широкому світі.

Італія у відповідь на образи австрійського соц. дем. посла Еленбогена в парламенті має намір зайняти Інсбрук.

На румунську пару мала виконати замах комуністична центральна Чернівців. Так твердить місцева поліція, яка мала викрити змову. Арештовано в містечку Ленкаві двох підозрілих людей з бомбами та документами.

Французький корабель, що мав відплисти з Бордо до Марока з транспортом бомб для літаків, вилетів у воздух. Багато вбитих та ранених. Підозрівають, що цей замах організований прихильниками Абд-ель-Крима.

Мендонельд бувш. англ. прем'єр вибирається в подорож по Європі.

Абд-ель-Нрім наблиз гармату своїм міністром закорд. справ підозрілим у зраді і вистрілив ним.

На економічні теми.

Як діяти до українського промислового банку.

Що для нашого початкучого промислу потрібний свій банк, про це нема чого й довго балакати. Існуючий "Між. ремісничо-промисловий Союз кредитовий" не має сил відіграти якоїнебудь значної ролі в житті українських ремісників і промисловців. Та як діяти нам до свого промислового банку? Дорога проста, хоч, що правда, трохи довга.

На підставі банкового закона всі банки на території цілої Польщі мусять без винятку доповнити свій акційний капітал до висоти одного мільона золотих. Наш Земельний Банк Гіпотечний мусить так само доповнити адекватований основний капітал, а потрібно додати около 1/4 мільона золотих. Що ті годці доповнить україн-

ський суспільність, ще перек. поява 1926 роком, про це нема чого й сумніватися. Іде тут про те, щоб при тій нагоді українські ремісники та промисловці уклали свою печеню, бо патріотизм патріотизмом, а інтерес інтересом.

Українські ремісники і промисловці повинні в усіх своїх крутах обговорити якнайскорше цю справу і розважити питання, яке я отсе хочу піддати. Від, що мають яке-небудь діло з ремеслом чи промислом, підписуються на доповнюючі акції Земельного Банку, але організовано так, щоб їхні акції були окремо записані; від чисел підписаних акцій зажадати від загальних зборів Банку такого числа міськ в Надзирній Раді, яке відповідало процентовому відношенню до загально вплаченої суми. Я певний, що число ремісників, промисловців та їх прихильників (які при підписуванні акцій заваляться за промисловцями) дасть до 1/4 цілого капіталу. Таким способом можемо мати початок нашого Промислового Банку, поки-що на спілку з Земельним Банком.

Я пішов би в своїх думках далі. Я був би навіть за ліквідацією "Ремісничо промислового союзу кредитового" і поміщенням добуток з нього грошей індивідуально кожним членом в акції Земельного Банку. Банковий відсоток дешевий, адміністрація дешевіша, а вплив на уділювання позичок для ремісників та промисловців не тільки забезпечений через своїх представників в Раді, але і дуже скорий.

Зробимо два діла: поможемо Земельному Банкові доповнити скорі вимогану законом висоту акційного капіталу і дамо початок до оснування свого власного Промислового банку. Бо за рік, два а може й трохи довше продамо свої акції томуж Земельному банкові, а за узискані гроші закладаємо новий, Промисловий український банк. Помагають тепер і допоможуть українські ремісники та промисловці селяняк до скріплення Земельного банку, то в свій час зажадаємо помочі і мусимо й дістати від тих, кому тепер помагаємо. Не робимо ніяких дарунків, йдемо по дорожчистого, холодного інтересу. І мусимо помагати один одному не з дурно.

Земельний Банк сильно адемократизувався, бо призначив ціну на одну акцію 25 зол., а з додатками 26 зол. і тому, при навіть великій теперішній скрутці, можна всетаки кожному набути кілька акцій.

Іван. П. Волосиня

Відгуки дня.

Новітня педагогія.

Виховання, педагогія, провід молоді — це слова, які легко виконати, але як же тяжко, як незвичайно трудно виконати. На це не вистає скінчити філософію, а зажити присягу і брати платню. Ні! До цього треба вродженого таланту і багато багато праці над собою

і перемагає, всеж ці країни зберігають свою колишню цивілізацію і самостійне політичне життя.

Християнство відбирає назад в Європі Іспанію від мусулман, але вате Турки завойовують грецьку імперію. Європа ділиться на два габори завдяки Реформації. Європейські держави уконститутовуються приблизно так, як вони сьогодні існують і ведуть поміж собою криваві війни. Але ці війни є невеликою річю порівнюючи з подією великої історичної важливості — експанзією Європи на всесвіт.

Географічні відкриття продовжують. Коли тропічна природа опановується Європейцями з труднощами, вони знаходять у південній півкулі області з поміркованим кліматом, де їхня цивілізація може розвиватися.

В північній півкулі так само починається експанзія. Європейська інвазія швидко захоплює безсилу американську цивілізацію.

IV.

Нова історія (кінце. XIX століття).

Від XVI. століття експанзія арійської раси не перестав збільшуватися. Європейці заселяють дві помірковані смуги клімату землі. Сьогодні вони роблять зусилля завойовувати також і жарку полосу, яка ставить їм против і опанування якої мабуть уведе в історію чорну расу де й досі неорганізовану. Сили опираючі. колонеці знанням, могут-

ньо помагають акції європейсько-американського миру, який докінчує комерційне і промислове завоювання світу.

Історія, здається, хоче зробити простішою організацію людства, витворюючи великі об'єднання мас, утворених чи то природою, як нпр. китайська імперія, чи більш або менш завдяки людській енергії, як нпр російська імперія, Зєдинені Держави Північної Америки та англійська імперія.

Між цими великими об'єднаннями встановлюються взаємини подібні тим, що існували серед старих європейських держав: конкуренція та комерційна і промислова боротьба. Після 3—4 століть прийшло врешті до рівноваги сил.

Це найтиповіша риса сучасності. Від минулого зостався вплив цивілізації Сходу, Греції та Риму завдяки релігії та освіті. Після недавньої епохи боротьби християнства з магометанством, мир дрімає майже в тому самому стані рівноваги, який встановився в середні віки, з тою відмінною, що магометанство перейшло зі стану наступу в стан оборони.

Вступ негритянської Африки і Далекого Сходу, де арійська і жовта раса аперше опинились лицем одна до одної, утворює дуже важну історичну подію.

(E. Lavisse, H. Lemoisier, F. Schreder.)

Париж, 25. вересня 1925.

Львів, вул. Галицька 20, І. пош.
276 15-34

Свідки - Підруч. Львів, Ринок ч 10.